

De Heraut

van de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (Staatsblad N°. 124).

Zondag 9 September 1894. N°. 872.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden. Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnementen en Advertentieën aan de ADMINISTRATIE van De Heraut, Amsterdam. Inzendingen die later dan Dinsdag 's namiddags te 12 uren worden ontvangen kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Abonnementenprijs: franco aan huis, per drie maanden / 1.20. Afzonderlijke nummers aan het Bureau 10 Cent. Abonnementen worden aangenomen door alle Boekhandelaren, Postdirecteuren enz. en aan het Bureau te Amsterdam. Advertentie: van 1 tot 6 regels 90 Cent; voor elke regel meer 15 Cent. Aanvragen en vermelding van liefdegaven en Verlagen van Vereenigingen 10 Ct. p. regel.

Getijl een arend zijn nest.

Getijl een arend zijn nest opwekt, over zijn jongen zweeft, zijne vleugelen uitbreidt, ze neemt en draagt op zijne vleugelen, alsoo leidde hem de Heere. Deut. 32: 11, 12.

Toen Israël door de enge kloof van Sinaï's gebergte zich heenwroog om naar Kanaän te trekken, was het daar dikwijls getuige geweest van een schouwspel, zooals alleen in een bergland kan worden genoten. In een ongenaakbare rotspleet, vlak boven een duizeling wekkende afgrond, daar bouwde meest de arend zijn nest. En nu is het zoo wonderbaarlijk om te zien, hoe diezelfde arend, die met zoo ontzagbare woede zijn vijand achtervolgt en verniet, met de grootste zorg en de teerste liefde zijn jongen vleugelen leert. Eerst wetst hij hen op, door voor het nest heen en weer te vliegen, zijn jongen te wekken en te roepen. Straks als zij het gewaagd hebben zich in de diepte te laten glijden en de zwakke vleugelen het eerste uitslaan, dan verlaat hij hen geen oogenblik, maar zweeft voortdurend boven hen, om elke beweging, elken vleugelslag te bespieden. En als een der jongen te moe wordt, het niet meer volhouden kan, dreigt weg te zinken in de diepte, dan daalt de arend bliksemsnel naar beneden, duikt onder dat moede jong, vangt het op in zijn val en draagt het zoo veilig weer op zijn brede vleugelen naar het nest terug.

En kon Mozes nu in zijn afscheidslied aangrijpend, treffender beeld kiezen dan dat van den adelaar, die zijn nest opwekt, om de liefde en zorg te tekenen, waarmee God zijn volk Israël door de woestijn geleid had, en immers ook nu nog al zijn kinderen leidt naar het Kanaän daarboven?

Een arendsjong heeft, van het oogenblik af dat het ter wereld komt, vleugelen. Maar zoolang de beenderen nog te zwak zijn en de veeren niet zijn gewassen, behoeft het die vleugelen nog niet te gebruiken. Het schuilt nog weg in het veilige nest; het wordt nog gekoesterd en gewaard door de moeder; het behoort zelf nog niet op roof uit te gaan, want het krijgt alle voedsel dat het noodig heeft; het leeft nog geheel op den vasten bodem van de rots, alsof het niet een vogel, maar een reptiel, een kruipend gedierde was. Maar zoo kan het niet blijven. De ware aard van het arendsjong moet blijken. De pracht van den arend schuilt juist in die vleugelen, die zoo breed zich uitslaan en zoo fors de lucht doorklieven. En vandaar dat de moeder, wanneer de tijd gekomen is, het jong roept om het nest te verlaten. En als het jong dat nu niet wil, dat warme nest te lief heeft, voor die schrikkelijke diepte terug beeft, dan stoot de moeder zelf het over den rand heen en dwingt het om over den afgrond te vliegen.

En is dat nu niet hetzelfde wat God met ons doet?

Aan al zijn kinderen schonk Hij in de ure der wedergeboorte de vleugelen van het geloof. Juist dat is de adel van Gods kind, dat het uit en door en op dat geloof leven moet. Maar eerst zijn die vleugelen van dat geloof nog zoo teer en zwak. Dan mag Gods kind nog wegschillen onder de vleugelen van Gods liefde. Dan weert God elken vijand zoo teeder af; dan draagt Hij zorg voor uw geestelijk voedsel; dan is de genieting en ervaring van Gods liefde zoo heerlijk en

zalig. O, wat zoudt ge dan in die eerste tijden spreken van een machtig en rijt geloofsleven. Neen juist omgekeerd, omdat ge nog een pasgeboren kindeke zijt; zoo gansch zwak en onbeholpen; vergt God van dat geloofsleven nog schier niets.

Maar zoo blijven kan het niet. God schonk u geen vleugelen, om altoos op den vasten bodem te blijven staan. Het moet blijken, dat ook gij behoort tot de kinderen, die niet liegen, die hun hemelsche afkomst niet verloochenen. En vandaar dat God u dan drijft door zijn Geest naar den afgrond heen. Eerst deinsten we dan wel terug bij dien blik in de diepte, we durven het niet wagen om ons los te laten — maar God zelf staat ons van den rand af, opdat we juist daardoor zouden leeren die vleugelen van het geloof te gebruiken.

Zie het maar zoo klaar en duidelijk in een Job.

Zoo lang God dien Job overlaadt met zegeningen en weldaden, is het geen wonder, dat die Job God liefheeft. Vandaar die schrikkelijke aanklacht van Satan: Wanneer Gij, o God, hem alles ontnemt, hem tegenkomt op al zijne wegen, dan zinkt hij weg in de diepte en vervloekt U. En dat komt de eere Gods, de eere van zijn genadewerk te na. Vandaar dat God alles, alles van Job afneemt. Zijn goed, zijn kinderen. Zijn gezondheid. Zelfs het gevoel Zijner genade. En nu, nu juist ontbloot zijn de vleugelen van het geloof zoo rijk en machtig, waar die Job dan toch niet wegzinkt in de diepte der vernijfeling, maar het uitroept: Aldoodde Hij mij, nog zou ik op Hem hopen.

In zulke oogenblikken meent nu Gods kind, dat God veel minder om hem denkt en voor hem zorgt dan vroeger. Toen die weldaden Gods u omringden, toen die zegen Gods door u genoten werd, toen had God u zoo lief. Maar nu God u aan dat alles speent, nu klaagt ge met den Psalmist: O mijn Steenrots, waarom vergeet ge mij.

En toch, mijn broeder, is het zoo niet.

Die arend heeft nooit, zoolang zijn jongen veilig in het nest liggen, verscholen onder zijn vleugelen, hen met zoo teedere zorg liefgehad als nu ze aan het gevaar zijn blootgesteld. Al merkt het arendsjong het niet, omdat het alleen niet in dien afgrond, al schijnt het zelfs, dat zijn schrille kreten om hulp niet worden gehoord, de moederarend verliest hem geen oogenblik uit het gezicht, zweeft altoos vlak boven hem, schiet terstond te hulp wanneer zijn kracht bezwijkt.

En zoo nu ook, mijn broeder, wel verre van dat God in die ure der beproeving u zou vergeten hebben, is Hij nooit dichter bij u met de liefde van Zijn Goddelijk hart en gaat Zijn zorg nooit teeder naar u uit, dan juist in die ure des gevaars.

En nu is het niet alleen Gods Woord, dat u dit zegt, om u te troosten, maar ook de ervaring van al Gods kinderen drukt op dit woord het zegel, dat God waarachtig is. Want immers, op datzelfde oogenblik, dat gij het niet langer uithouden kunt, dat uw kracht bezwijkt, ging en ge dreigdet weg te zinken in die eeuwige diepte, toen zijt ook gij plotseling ondervangen door de vleugelen Zijner liefde en droeg Hij u weer zoo zalig, als de arend dat bevende jong, op Zijn vleugelen naar de plaats der ruste toe.

Voor Kootwijk's Scholen.

Ingekomen bij Ds. HOUTZAGERS: VAN N. N. te Heteren, voor Kootwijk f. 4.-.

Officieele Berichten.

Met verkorting uit het Kerkblad van 7 September.

Vergadering der Classis Dokkum, gehouden op Donderdag den 9den en Woensdag den 28sten Aug. 1894.

De aangewezen praeses Ds. Zijlstra van Nes en Wierum opent, na het zingen van Ps. 105: 3 de vergadering met gebed en het lezen van Ps. 93.

Tot assessor wordt benoemd Ds. Ploos van Amstel en tot scriba Ds. Steenhuis.

De notulen der vorige vergadering worden gelezen en goedgekeurd.

Ds. Dethmers brengt rapport uit van de kerkvisitatie, gehouden in de Oostelijke afdeling der Classis en daarna Ds. Koers van de Westelijke afdeling. Over 't algemeen luidt het verslag gunstig. Gevolg van de rapporten is het volgende:

1. Het feit, dat niet in alle kerken bij iedere godsdiensttoefening voor de armen wordt gecollecteerd, leidt tot het voorstel: »De Classis spreekt uit, dat het de roeping van iedere kerk is in elke godsdiensttoefening gelegenheid te geven, iets af te zonderen voor de armen.» — Alzoo wordt besloten.

2. Wijl in sommige kerken niet allen, die nog geen belijdenis des geloofs deden, zijn gekocht en hun ook bij verrek geen attestatie wordt gegeven, worden drie deputaten benoemd om aan de volgende verg. te adviseeren, hoe in dezen te handelen.

3. DD. Jongsma en Woudstra worden benoemd om te adviseeren in zake de praktijk, die men volgen zal ten opzichte van overtreders van het zevende gebod.

4. Voorts is nog het voorstel aangenomen. »De Classis oordeelt het wenschelijk, dat te allen tijde een leeraar het huwelijk inzegene, met dien verstande, dat zij een ouderling gerechtigd acht deze handeling te verrichten, als daartoe geen predikant kan worden gevonden.»

Op de aanvraag om emeritus-verklaring van Ds. C. J. Eckhardt kan niet worden ingegaan, wijl er geen Provinciale deputaten aanwezig zijn, uit oorzaak dat ze niet verzocht zijn.

Deze omstandigheid leidt tot het besluit, dat deze vergadering zal worden geschorst en Woensdag 22 Aug. 2 uur zal worden voortgezet.

De voortzetting der vergadering op 22 Aug. wordt aangevangen met het zingen van Ps. 103: 8, waarna de praeses opent met gebed en Ps. 90 leest.

De praeses wijdt een hartelijke en ernstige toespraak aan de gedachtenis van Ds. Eckhardt, die nu reeds overleden is.

Nadat tijd en plaats zijn bepaald, sluit Ds. Ploos van Amstel met dankzegging.

Buitenland.

Schadelijke werking van het z. g. Parlement der godsdiensten.

De naweeten van het bekende wereldcongres voor godsdiensten, door een methodistischen predikant te Chicago bijeengeroepen, doen zich nog gevoelen. Men beweert wel dat een heiden zich ten gevolge van het gehoorde op het congres heeft laten doopen, maar wanneer dit bericht juist is, staat het geheel op zich zelf. Daarentegen worden er vele wrange vruchten gezien van een congres, dat in zijn beginsel zoozeer tegen het beginsel van de ware religie gekant was, dat men ook niet anders daarvan verwachten kon. Enkele van die booze vruchten willen we hier vermelden.

Uit Japan bericht men, dat de Boedhistische priesters luidt verkondigen, dat de Amerikaanse Christenen tot de overtuiging gekomen zijn, dat het Christendom zich overleefd heeft, en dat men, om iets te vinden dat het vervangt, het congres heeft samengeroepen, zoodat er geen terrein te vinden is, dat meer geschikt heeten mag om het Boeddhisme te propageeren dan wel Amerika. Ook in Europa hebben zich stemmen doen hooren om het Boeddhisme als het toppunt van alle wijsheid aan te prijzen. In Duitsland is een werk geschreven onder den titel: »Een

gebrek in het leven van Jesus», dat geen ander doel heeft, dan om het Boeddhisme te verheerlijken. In Christelijke kringen van Amerika klaagt men er over, dat men den renegeat A. Webb op het congres heeft laten spreken als vertegenwoordiger van het Mohammedanisme, daar hij hem toegestaan vrijheid heeft gebruikt om aan zijne Christelijke toehoorders de Mohammedaanse veelwijverij aan te prijzen. Daaertegen is wel luidt geprotesteerd, doch spoedig na het congres is het Webb toch maar gelukt te New-York een Mohammedaanse gemeente te stichten, die op goed Turkse manier sedert 10 December 1893 door een uitroepen uit het vester der Union-Hall tot de godsdiensttoefeningen wordt samengeroepen.

De vertegenwoordigers der Indische afgedorpen, die op het congres onder het applaus van de vertegenwoordigers (?) der Christenheid hunne denkbeelden bloot legden, zijn door den wiroek van toelichting zoo verheerlijkt, dat zij sedert niet opgehouden hebben in Amerika en Indië hunne wijsheid te luchten. Hoogst beklagenswaardig is het daarbij dat men kennelijk die mannen gaarne hoort, al is het alleen maar om de vreemde verschijning van een redenaar in een Oostersch costume, met een bruine huid en beschikkende over een zekere mate van wel-sprekendheid. Daaruit is het te verklaren, dat een Indische monnik, met name Wiwegananda, in Indië en in Amerika veel van zich doet spreken. Hij heeft een reeks voordrachten gehouden, welke de opmerksaamheid der pers in beide landen tot zich hebben getrokken. Gekleed met bonte Indische prachtgewaden trad hij op en liet de Hindoeïsche bij het vuurwerk van zijn schitterende welsprekendheid zoo schitteren, dat niet een van hare wonderplekken openbaar werd. Over den volksgodsdienst, gelijk die tegenwoordig in Indië beleiden wordt, zweeg hij zeer voorzichtig, en haalde de mummie van de oud-Indische religie te voorschijn en overdekte die met een gewaad van de oud-Indische wijsbegeerte met bloemen en juwelen ontloend aan de Christelijke moraal en mystiek, zoodat ten slotte het geheel nog een zeer geestelijk aanzien kreeg.

De Amerikaanse bladen verheeven dien handigen, wellicht begaafden spreker hemelhoog, hetwelk er toe aanleiding gaf, dat men in Indië zijn doopcel ging lichten. Daardoor kwam het aan den dag, dat hij niet Swami (God, Heer) Wiwegananda (wijsheden, lust) heet, maar Norendra Nath Datt en dat hij niet een Bramaan, maar een eenvoudige Hindoe uit Bengalen is. Wanneer hij als boetedrediker wil optreden, dan moet hij niet in een bont prachtgewaad, maar met een eenvoudigen okergelen katoenen doek gekleed zijn. Nog beter zouden hem lange haartvlechten en de asch van koedrek passen, n.l. wanneer hij een boetedrediker volledig zou willen nabootsen. Het Hindoeïsme dat hij leert, en dat hij gaarne met citaten uit Thomas à Kempis opsmukt, is in geheel Indië niet te vinden; het bestaat alleen in zijn hoofd. En wanneer hij zijne redenen doorspekt met aanvallen tegen de Christelijke zending, dan schijnt hij vergeten te zijn, dat hij zijne vorming, hij is (Baccalaureus artium), aan een Christelijke Zendingsschool te Kalkutta te danken heeft.

Het spreekt wel van zelf, dat zulke redenen niet geschikt zijn om den zendingseijver te doen ontbranden, doch wel om de onbesliste lieden afkeer van de zending te werken; terwijl ook de zendingen in Indië en Japan het ondervinden, hoe schadelijk het congres heeft gewerkt.

Op een punt heeft men in Amerika een Hindoe-monnik aardig op zijn plaats gezet. Bij een van zijne voordrachten was hij zoo brutaal om zijn afgrijzen te kennen te geven van de groote slachthuizen in Chicago, waar dagelijks vele heilige ossen en nog heiliger koeien in vleeschconserveen veranderd werden. Dit had zijn gevoel diep gekrenkt, en hij putte zich uit in redenen om aan te toonen hoe schadelijk het geconserveerde vleesch is, terwijl hij aan het slot van zijne rede uitriep, dat een godsdienst die zulke gruwelen toeliet, in Indië niet gebruikt kon worden.

Dit was voor de praktische Amerikanen te veel. Men antwoordde den »koe-aanbidder», dat zijn land niet anders geweest was dan een slacht-

huis van menschen, en dat onder de sanctie van zijn religie. Waarom werden duizenden in de Ganges verdrinken of voor de krokodillen geworpen? Waarom werden duizenden onder den algodwigen verpletterd? Waarom werden zoveel weduwen op den brandstapel verbrand? Alles ten gevolge van de Indische religie. Bovendien wees men nog op het harde lot van vele Indische vrouwen.

Maar al werd de Hindoe dus op zijn plaats gezet, het z.g. Parlement der godsdiensten heeft veel kwaad gedaan aan de zaak der Zending.

WINCKEL.

Door Kinderen.

LACHEN EN WEENEN.

IV. (Slot).

Een geheel ander man dan deze »lachende wijze» was Heraclitus, een inwoner van Efese. Vaak noemt men hem den »weenen den wijze». Hij werd ongeveer vijf eeuwen vóór Christus geboren.

Heraclitus was iemand van een droefgeestig karakter, geneigd tot eenzaamheid en gepeins. Zeer bedroefde hij zich over de verdorvenheid der inwoners zijner stad, en dat was goed. Maar toen hij om zijn wijsheid beroemd werd en men hem het hoogste ambt wou geven, liet hij dit over aan zijn broer. Want, zei hij: het geeft toch niets of men al beproeft dit volk te verbeteren. Dit was nu geen wijs en ook geen goed gezegde.

Met de gewone zaken en genoegens des levens hield Heraclitus zich niet op; ze konden hem niet schelen. Ten laatste kreeg hij zelfs een hekel aan zijn omgeving en ging naar de bergen. Daar bouwde hij een hut, ging er als kluisenaar wonen, at bergkruiden en dronk water, — allebei dingen die niets kosten en hem voldoende waren. Wel had hij 'gemakkelijk' beter kunnen hebben, want Darius, de koning van Perzië, noodigde den wijze uit aan zijn hof te komen. Maar Heraclitus wees dat verzoek met verachting af.

Geheel anders dan Democritus, die de halve wereld rondreisde, bleef Heraclitus stil in zijn eenzaam hut. Hij verwachtte alle praal en genot en vond de menschen zoo slecht, dat zij 'aan-lijken niet waard waren. Daar lag nu wel iets waars in, maar Heraclitus vergat geheel eerst eens in zich zelf te zien. Eigenlijk zat zijn hoogmoed hem in den weg, geloof ik.

Wat hem echter niet in den weg zat, was het vet. Zijn al te sober leven schijnt hem niet goed te zijn gekomen. Hij kreeg de waterzucht en stierf in zijn zestigste jaar. Hij werd dus, vergeleken met vele wijzegeeren, en vooral met Democritus, niet oud.

Dat er van iemand, die zoo eenzaam en eenzellig leefde, weinig te vertellen valt, begrijpt gij. Zijn stroomende manieren en droefgeestig karakter maakten, dat men geloofde dat hij tranen vergoot over de dwaasheid van het menschedom. Vandaar zijn bijnaam en vandaar ook dat iemand, die alles van de treurige zijde beschouwt, nog wel een »Heraclitus» heet.

Evenals in hun aard waren Democritus en Heraclitus ook verschillend in hun meening. De laatste geloofde namelijk dat alle dingen door vuur waren ontstaan. Wat de ander dacht heb ik u al verteld.

Hiermee stappen we van den blijden en den droeven wijzegeeren af. Alleen wil ik u nog herinneren, hoe in hun vaderland nog een andere wijze heeft gewoond en gesproken, die de kunst verstond om »droevig en »nachts blijde» te zijn, en die ons ook zegt: Wie hem daarin had onderwezen. Als gij daar meer van wilt weten, moet gij de schriften van dien wijze maar goed lezen. Gij hebt ze thuis.

Wie zou die man zijn?

God heeft het betaald.

(Inges.)

In de dagen der Afscheiding, omstreeks 1834, werd een Gereformerd predikant door de rechtbank veroordeeld tot een geldboete van f. 300,

De Martelaren.

CLXV.

MARGUERITE LE RICHE.

Marguerite le Riche, geboortig van Parijs, was een getrouwe vrouw. Haar man heette Antoine Rieant en was boekverkooper. Hun woning op den Mont St. Hilaire was kenbaar aan den »grooten kwartel», die er uithing.

Toen zij nog Roomsche was, had haar echtgenoot reeds in zijn hart niet alleen met Rome, maar ook met allen godsdienst gebroken. Door zijn onderricht leerde zij de dwalingen van het Pseudom, zijne afgoderij en dwalingen kennen. Verder meende de man, dat zij niet gaan moest. Zeifs verlangde hij, dat zij, voor 't oog der wereld, naar de mis zou gaan. Dit kon zij echter niet. Te weten, dat die weg verkeerd was en dien dan niet te verlaten, dat kon zij niet. Nog meer, zij kon niet rusten, voor zij den rechten weg gevonden had. En dien zou zij vinden in den Bijbel. Doch wie zou haar dien weg wijzen? Daar hoorde zij van de Christelijke samenkomsten, die in de stad gehouden werden. Daarheen begaf zij zich en ziet, het behaagde God haar daar de waarheid te openen, zoodat zij besloot in 't vervolg niet meer naar de mis te gaan. Dan liever sterven.

Marguerite's verandering bleef voor haren man niet verborgen. Hij mishandelde haar en toen dat niet baatte, dreigde hij haar met Paschen zelf naar de mis te dragen, indien zij er niet goedschiks heenging. Uit vrees voor zijnen toorn ontvond Marguerite tegen Paschen het huis haars mans en verborg zich bij hare vrienden, daar zij liever haren man dan God vertoornde. Toen de Paaschdag voorbij was, wilde zij niet langer van hem, aan wien zij door den band des huwelijks verbonden was, verwijderd blijven, ook al wist zij, dat haar dan het grootste verdriet zou aangedaan worden.

Zoodra zij thuis was, werd zij door den pastoor van St. Hilaire verraden, waarop men haar gevangen nam en opspoot. Men vroeg haar daarvoor, waar zij haar Paschen gehouden had. Zonder aarzeling verklaarde zij, dat zij niet thuis geweest was, maar zich bij hare vrienden en medegeloovigen had teruggetrokken, uit vrees dat zij door haren man gedwongen zou worden het Avondmaal des Heeren door de mis te ontheligen. Nu had zij dit sacrament gehouden naar de instelling van Christus. Toen haar gevraagd werd, of zij niet die geheime samenkomsten bezocht had, antwoordde zij toestemmend, terwijl zij bekende, dat dit haar grootste genot was.

Hierop volgde een onderzoek naar hare gevoelens omtrent de mis, het vagevuur, de biecht en andere punten; zij antwoordde vrijmoedig op alle vragen naar het Woord Gods. Om deze reden werd besloten, haar op te zenden aan den bisschop of zijn officiaal, die zien moesten, of zij haar niet tot andere gedachten konden brengen. Doch geen geestelijke kon iets op haar verwinnen. Zij bleef bij de belijdenis van het Evangelie. Daarom werd zij door den

officiaal voor kettersch verklaard en aan den wereldlijken rechter overgeleverd.

Weer zat zij in den kerker, waarin zij te voren was opgesloten; weer verscheen zij voor het hof, dat nu over haar vonnissen moest. Eer dit echter geschiedde, verzochten de rechters eenige geleerden om met haar te redetwisten. Doch haar geloof werd niet aan het wankelen gebracht. Integendeel trad het telkens door de genade des Heeren zegevierend uit den strijd.

Zij werd dus veroordeeld, om op een kar naar het plein Maubert gebracht te worden met een bal in den mond, ten einde daar verbrand te worden.

Voor zij ter dood gebracht werd, moest zij op de pijnbank gelegd en uitgehoord worden, in welk huis zij den Paaschdag had doorgebracht en wie hare geestesverwanten waren, maar alles te vergeefs.

Met bewonderenswaardigen moed droeg deze vrouw haar kruis; want zij zong voortdurend Psalmen en prees den Heere. Nimmer trof men haar verdrietig in den kerker aan. Steeds was zij bezig om hare vrouwelijke medegevangenen te vermanen en te troosten. De martelaren, die de gevangenis verlieten om te sterven, moesten hare kamer voorbij, maar zij werd door het gezicht hiervan niet ontmoedigd. Integendeel vermaande zij ze luidkeels, om toch geduldig den smaad en de smart, hun aangedaan om Christus' wil, geduldig te dragen. Zelfs den heer du Bourg was zij van groot nut, daar zij hem benoedigde. Want zij had in hare kamer een klein vensterje, dat op dat van den heer du Bourg uitzag; en daardoor was zij gewoon met hem te spreken of te wenken, wanneer men haar belette te spreken. Zij wakte hem op om te volhanden en ver-

troostte hem zoodanig, dat du Bourg, die door sommigen werd lastig gevallen om de waarheid af te zweeren, zeide: »Eene vrouw heeft mij een los gegeven en mij geleerd, hoe ik mij in dit geval moet gedragen.»

Toen Marguerite haar vonnis gekregen had, werd zij, als naar gewoonte, naar de kapel der gevangenis gebracht. Daar hield zij niet op te vermanen en Psalmen te zingen; totdat men haar op een kar zette en naar de strafplaats voerde. Het gerucht van hare standvastigheid was zoo verbreid, dat de menschen in groote hoop en op de straten stonden om haar te zien. En het behaagde God, dat hare gaven en de wonderlijke kracht des Heiligen Geestes die zich in deze vrouw openbaarden, door vele getuigen zijn gezien.

Zij trok dan als overwinnares midden door het volk, zonder ook maar in eenig opzicht vrees te toonen. Steeds hield zij hare oogen ten hemel; en de bal in den mond mismaakte haar niet zoo, of zij toonde een opgeruimd gelaat. Ieder was hierover verwonderd.

Toen zij op de gerechtsplaats was gekomen, vroegen hare rechters haar, of zij niet van gevoelens wilde veranderen. Dan toch zou men haar wogen. Zij antwoordde van neen, want haar geloof was op Gods Woord gegrond. En om te laten zien, dat zij den dood niet vreesde, begon zij zich zelve te ontkleeden, opdat de beul zich daarmede niet behoefde te belasten.

Toen men haar naar boven getrokken had, vroeg men haar opnieuw, of zij geen gebruik wilde maken van de genade, haar door het hof aangeboden, om gewond te worden. Zij gaf een teeken van neen. Daarop werd toen het vuur ontstoken, waarna Marguerite den geest gaf.

DE GAAY FORTMAN.